

Actieplan Aaltjesbeheersing loopt na acht jaar ten einde

Nijkerk – Het Actieplan Aaltjesbeheersing loopt dit jaar af. In de acht jaar dat het Actieplan liep is volgens stuurgroep-voorzitter Adrie Bossers veel bereikt, maar er is ook nog veel onontgonnen gebied. Dat zei Bossers tijdens de laatste Landelijke Aaltjesdag in het Veluwe Nijkerk.

Hoe het verder gaat met het onafhankelijk aaltjesonderzoek is door het opheffen van het Productschap Akkerbouw nog onzeker. Akkerbouworganisaties LTO en NAV en het ministerie van Economische Zaken zoeken naar mogelijkheden om een producenten- en brancheorganisatie op te richten. De sector maakt zich hard voor onderzoek en wil samen de kosten voor onderzoek en het delen van kennis dragen. Voorwaarde is volgens Bossers wel dat iedereen meedoet.

Alle informatie die tijdens de looptijd van het actieplan is ver-

zameld, is te vinden op www.kennisakker.nl, zoals resultaten van onderzoeken en alle uitgebrachte brochures. De website blijft in ieder geval nog een jaar in de lucht. Wie de site in de toekomst bijhoudt is nog niet bekend. Vertegenwoordigers van de sector gaan ervan uit dat de site blijft bestaan en aangevuld wordt met nieuwe informatie.

Aaltjes veroorzaken nog altijd miljoenen schade

Nijkerk – Het witte bietencyste-aaltje veroorzaakt jaarlijks 13,3 miljoen euro schade aan de suikerbietenteelt in Nederland. Daar komt de schade door andere aaltjes en ziekten en plagen nog bovenop. Dat zegt Elma Raaijmakers, onderzoeker van bieteninstituut IRS.

Raaijmakers sprak onlangs in Nijkerk op de Landelijke Aaltjesdag, die ging over het Actieplan Aaltjesbeheersing. 13,3 miljoen euro komt bij een areaal van 70.000 hectare neer op een bedrag van 200 euro per hectare. De berekening is gemaakt op basis van de inventarisatie van het besmette areaal en de schadedrempel.

Telers zijn zich volgens Raaijmakers onvoldoende bewust

van besmettingen en nemen daardoor niet de juiste maatregelen om schade te voorkomen. Volgens een inventarisatie van onderzoeksinstituut BLGG AgroXpertus en IRS is 42 procent van het bietenareaal in meer of mindere mate besmet met het witte bieten-

cyste-aaltje. Bij de toptelers op kleigrond binnen het zogenoemde Susy-project bleek 66 procent van de percelen besmet, twee derde van hen bleek zich niet bewust van de besmetting.

Om schade te beperken, is het belangrijk de besmetting zo laag mogelijk te houden. Een zware besmetting kost ook bij resistente rassen opbrengst. Aanvullende maatregelen zoals een ruimere rotatie, aangepast bouwplan of teelt van een resistente groenbemester houden de druk laag.

Een ander aaltje dat in toeneemende mate schade veroorzaakt in suikerbieten is het stengel-aaltje. Op basis van gegevens van Suiker Unie schat Raaijmakers dat tussen de 1.200 en 1.500 hectare bieten hiermee besmet is.

BIENTELERS KUNNEN DIT JAAR WEER KIEZEN UIT **ACHT NIEUWE SUIKERBIETENRASSEN**. DEZE ZIJN ALLEMAAL BETER DAN HET GEMIDDELDE VAN VORIG JAAR.

Aaltjesresistente rassen grote stap

DE nieuwe rassenlijst suikerbieten, met acht nieuwe rassen, biedt veel perspectief voor de Nederlandse bietentelers. Vooral rond bietencyste-aaltjes is een grote stap gemaakt met het ras Lisanna KWS. Dat blijkt uit de cijfers van de Aanbevelende Rassenlijst suikerbieten voor 2014.

Het nieuwe ras Lisanna KWS, van kweekbedrijf KWS, scoort erg hoog op financiële opbrengst: 107 in de lijst van BCA-resistente rassen. Daarmee heeft dit segment eindelijk een ras dat in opbrengst mee kan met de top van de rhizomanie-resistente rassen.

Verder valt op dat nieuwkomer Betaseed, met wortels in de VS, met sterk concurrerende rassen komt in het rhizomanie-segment. Vooral BTS 460 valt op, met financiële score 105.

Financiële score telt het

zwaarst bij de beoordeling van de lijst, omdat hier de andere becijferde factoren in zijn verwerkt. Uiteraard zijn er ook telers die andere factoren zwaarder laten wegen.

Acht rassen is een toestroom van nieuwelingen; de suikerbietenveredeling ontwikkelt zich volop. Naast Lisanna komt KWS ook met het ras Hollandia KWS in het rhizomanie-seg-

ment. SESVanderHave brengt het ras Kodiak in en Betaseed heeft naast BTS 460 ook BTS 630 op de lijst gekregen.

Bietencyste-aaltjes

Het van oorsprong Duitse kweekbedrijf Strube, sinds enkele jaren actief op de Nederlandse markt, presenteert voor de teelt van 2014 de rassen Bosch en Connery in het rhizomaniesegment. Strube heeft ook een aanvulling in het segment bietencyste-aaltjes: Adler. Met een financiële opbrengst van 100 scoort dat ras een stuk lager dan Lisanna KWS, maar wel een 9 op vroegheid en grondbedekking.

Voor teelt op percelen waar een risico is op rhizoctonia-besmetting zijn dit jaar weer geen nieuwe rassen beschikbaar. Telers kunnen komend seizoen slechts kiezen uit twee rassen. ■

30

DOOR ACTIEPLAN AALTJESBEHEERSING IS INFO OVER AALTJESBEHEERSING **UITONTWIKKELD EN PRAKTIJKRIJP**.

Actieplan Aaltjesbeheersing stopt na acht jaar

Het Actieplan Aaltjesbeheersing loopt dit jaar af. In de acht jaar dat het liep, is volgens stuurgroepvoorzitter Adrie Bossers veel bereikt, maar er is ook

nog veel onontgonnen gebied, bleek op de laatste Landelijke Aaltjesdag in Nijkerk (Gld.).

Hoe het verdergaat met het onafhankelijk aaltjesonderzoek

is door opheffing van het Productschap Akkerbouw nog onzeker. LTO, NAV en het ministerie van Economische Zaken zoeken mogelijkheden om een nieuwe producenten- en een brancheorganisatie op te richten. De sector maakt zich hard voor onderzoek en wil gezamenlijk de kosten voor onderzoek en kennisdeling dragen. Voorwaarde is volgens Bossers wel dat iedereen meedoet.

Resultaten nog jaar te zien

De tijdens de looptijd van het actieplan verzamelde kennis en informatie is te vinden op www.kennisakker.nl, zoals resultaten van onderzoeken en alle brochures. De site blijft in ieder geval nog een jaar in de lucht. Wie deze in de toekomst bijhoudt, is nog niet bekend. Sectorvertegenwoordigers gaan ervan uit dat de site blijft bestaan en aangevuld wordt met nieuwe informatie. Op de Aaltjesdag is een eindbrochure

gepresenteerd met een opsomming van alle onderzoeken die onder de vlag van het Actieplan gedaan zijn. Naast resultaten bevat deze tips en suggesties voor vervolgonderzoek.

Voor het eind van het jaar komt er nog een aaltjes-tipkalender op Kennisakker.nl. Hierin is per maand te zien wat er speelt op aaltjesgebied en welke maatregelen er dan genomen kunnen worden. ■

AALTJESBESMETTINGEN KOSTEN OPBRENGST. MET DE JUISTE MAATREGELEN IS **VEEL SCHADE TE VOORKOMEN.**

Bietencysteaaltjes veroorzaken nog altijd miljoenschade

Het witte bietencysteaaltje veroorzaakt jaarlijks €13,3 miljoen schade aan de suikerbietenteelt in Nederland. Daar komt schade door andere aaltjes nog bij. Dat vertelde IRS-onderzoeker Elma Raaijmakers vorige week op de Landelijke Aaltjesdag. Deze werd gehouden in het kader van het Actieplan Aaltjesbeheersing.

€13,3 miljoen is op een areaal van 70.000 hectare €200 per hectare. De berekening is gemaakt op basis van de inventarisatie van het besmette areaal en de schadedrempel. Telers zijn zich volgens Raaijmakers onvoldoende bewust van besmettingen.

Volgens inventarisatie van BLGG AgroXpertus en IRS in 2005-'06 is 42 procent van het areaal in meer of mindere mate besmet met het witte bietencysteaaltje. Naar schatting is het besmette areaal sindsdien met een kwart toegenomen. Bij de top bietentelers op kleigrond binnen het Susy-project bleek 66 procent van de percelen besmet; maar liefst twee derde van hen bleek zich niet bewust van de besmetting.

Om schade te beperken is het belangrijk de besmetting zo laag mogelijk te houden. Een zware besmetting kost ook bij resistente rassen opbrengst. Aanvullende maatregelen, zoals een ruimere rotatie, aange-

past bouwplan of teelt van een resistente groenbemester, houden de aaltjesdruk laag.

Stengelaaltjes

Een ander aaltje dat in toenemende mate schade veroorzaakt is het stengelaaltje. Op basis van gegevens van Suiker Unie schat Raaijmakers dat tussen de 1.200 en 1.500 hectare suikerbieten besmet is met dit aaltje. In het voorjaar is een aantasting te herkennen aan meerkoppigheid en aan het eind van het seizoen aan rotte bieten. Deze zijn vaak pas na september zichtbaar. IRS adviseert plekken met aantastingen te markeren en bij een volgende teelt pleksgewijs het granulaat Vydate bij het zaaien toe te passen. Vydate in de zaaivoor reduceert het percentage rotte bieten globaal tot de helft.

Ook trichodoriden kunnen, vooral op lichtere gronden, veel schade geven. In 60 procent van de monsters op zandgrond komen ze voor. Een besmetting uit zich door een wisselend plantbestand. Bij een lage pH en een laag organischestofgehalte is de schade door deze aaltjes groter. Het advies is in de periode december-maart te bemonsteren en bij meer dan 150 trichodoriden/100 ml grond, bij het zaaien pleksgewijs Vydate toe te passen. ■